

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ATIK YÖNETİMİ VE KONTROLÜ PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN NO: AY.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 02	REVİZYON TARİHİ: 19.02.2024	SAYFA NO: 1/8

1. AMAÇ

Atıkların Çevre ve Orman Bakanlığı Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uygun olarak insan sağlığını tehdit etmeyecek şekilde toplanması, taşınması, geçici depolanması ve kurumdan uzaklaştırılmasını sağlamaktır. Fakülte ve Merkezimizde bulunan evsel ve tehlikeli maddelerin kullanımı, kontrolü, depolanması, taşınması, imhasına yönelik süreçleri içeren bir planın oluşturulmasının sağlanmasıdır. Kurum olarak öncelikli amacımız; **atıkların kaynağından ayrıştırılması ve azaltılmasıdır.**

2. KAPSAM

Ç.O.M.Ü Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi kapsamındaki atık üreten tüm birimleri, bu birimde görev yapan çalışanları kapsar.

3. SORUMLULAR

Bu prosedürün uygulanmasından, Başhekim, , İdari müdür, çalışanlar ve atıktan sorumlu personellerdir.

4. TANIMLAR ve KISALTMALAR

Evsel Nitelikli Atıklar: İdari birimler, temizlik hizmetleri, mutfak, ambar, atölye ve bahçe gibi kısımlardan kaynaklanan kontamine olmamış atıklardır.

Ambalaj Atıkları: Enfekte olmayan kâğıt, mukavva ve cam şişe ve benzer ürünlerdir.

Enfekte Atıklar: Hastaların tedavi işlemleri sırasında kullanılan pamuk, spanç ve gazlı bez gibi kan ve ağız içi salgılarla kontamine olan malzemeleri içermektedir.

Kesici Delici Atıklar: Batma, delme yaralanmalara neden olabilecek kesici ve delici cisimlerden oluşur.

Tehlikeli Atıklar: İnsan, hayvan veya çevreye zararlı olabilecek kimyasal, farmasötik, genotoksik, ağır metal içeren atıklardır (Amalgam atıkları, piller, kurşun önlük vb.).

Ağır Metal İçeren Atıklar: Birimlerde tanı, tedavi ve deneysel araştırmalar gibi alanlarda kullanılan termometre, tansiyon ölçme aleti, radyasyondan korunma amaçlı paneller gibi alet ve ekipmanların bünyesinde bulunan civa ve kurşun içeren atıklardır.

Geçici Atık Depolama Yeri: Atıklarının nihai bertaraf alanına taşınmasından önce bekletildiği fakülte bahçesinde bulunan yönetmelikte belirtildiği şekilde ve atığın niteliğine göre yapılmış yerdir.

Atık Taşıma Arabası: Tüm atık torbalarının toplanarak geçici atık depolarına taşınmasında kullanılan yönetmeliğe uygun arabalardır

Uluslararası Atıklar Amblemi: Tıbbi atıkların toplandığı özel nitelikli torba veya kap ile bunların taşınmasında kullanılan özel taşıma arabaların üzerinde bulundurulması gereken amblemdir.

EKK: Enfeksiyon Kontrol Komitesi

TAY: Tıbbi Atık Yönetmeliği

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ATIK YÖNETİMİ VE KONTROLÜ PROSEDÜRÜ				
DOKÜMAN NO: AY.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 02	REVİZYON TARİHİ: 19.02.2024	SAYFA NO: 2/8	

5. UYGULAMALAR

5.1. Genel Atıklar

- Evsel Atıklar
- Ambalaj Atıkları

5.1.1.a. Evsel Atıkların Oluşumunun ve Miktarının Azaltılması

Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, hasta olmayanların muayene edildiği bölümler, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfak hizmetleri, ambar ve atölyeden gelen evsel atıkların Fakülte ve Uygulama Merkezimizin hijyen düzeyinin iyileştirilmesi veya hijyen düzeyinin sürdürülebilmesi, çevre güvenliğinin sağlanması amacıyla atıkların yönetilmesi gereklidir.

- Miktar, hacim olarak ihtiyacı sağlayacak nitelikte ve özellikte daha küçük ürünlerin üretimi veya tercih edilmesi,
- Daha dayanıklı ürünlerin üretimi veya tercih edilmesi,
- Çevre Yönetim Birimi Personeli, Birim Atık Sorumluları, Atık Taşıma Personelleri ve tüm çalışanlara; üzerlerine düşen görevlerin neler olduğu, konunun hassasiyetine yönelik eğitim ve öğretim çalışmalarının yapılması ile evsel atık miktarı önlenebilir veya azaltılabilir.

5.1.1.b. Evsel Atıkların Kaynağında Toplanması

Evsel atıkların kaynağında ayrı olarak toplanması ve biriktirilmesi amacıyla yeteri kadar atık noktaları belirlenir ve buralara uygun atık kovaları yerleştirilir. Bu kovaların üzerine bilgilendirme amacıyla **EVSEL ATIK** ibaresi bulunan yazılar yapıştırılır. Genel atıklar, atık kovaları içerisindeki **SİYAH** renkli ve üzerinde **EVSEL ATIK** ibaresi bulunan poşet içerisinde toplanır ve biriktirilir. Evsel Atık poşetleri $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra ağzı sıkıca kapatılır, atık kovasına yeni poşet konmadan atık kovası temizlenir, gerekiyorsa dezenfekte edilir ve daha sonra yeni poşet konur.

Eğer evsel atık noktası genel kullanımın olduğu bir yerde ise atıkların kaynağında ayrı toplanmasından ve biriktirmesinden öncelikle sorumlu personel ve ilgili temizlik personeli bu işlemi yapmak ile görevlidir.

5.1.2.a. Ambalaj Atıkların Oluşumunun ve Miktarının Azaltılması

- Miktar, hacim olarak ihtiyacı sağlayacak nitelikte ve özellikte daha küçük ürünlerin üretimi veya tercih edilmesi,
- Daha dayanıklı ürünlerin üretimi veya tercih edilmesi,
- Tamir edilebilir, parçalanabilir, parçaları kullanılabilir ürünlerin üretimi veya tercih edilmesi,
- Çevre Yönetim Birimi Personeli, Birim Atık Sorumluları, Atık Taşıma Personelleri ve tüm çalışanlara; üzerlerine düşen görevlerin neler olduğu, konunun hassasiyetine yönelik eğitim ve öğretim çalışmalarının yapılması ile ambalaj atık miktarı önlenebilir veya azaltılabilir.

5.1.2.b. Ambalaj Atıklarının Kaynağında Toplanması

Ambalaj atıkların kaynağında ayrı olarak toplanması ve biriktirilmesi amacıyla yeteri kadar atık noktaları belirlenir ve belirlenen bu noktalara Kepez Belediye Başkanlığından temin edilen geri dönüşüm kutuları yerleştirilir. Geri dönüşüm kutularının; içerisine nelerin atılacağı veya

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ATIK YÖNETİMİ VE KONTROLÜ PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN NO: AY.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 02	REVİZYON TARİHİ: 19.02.2024	SAYFA NO: 3/8

biriktirileceği bilgisi yazan, yüzlerinin kolaylıkla okunabilecek veya görülebilecek şekilde konulmasına önem verilir. Ambalaj atıkları, geri dönüşüm kutuları içerisinde **MAVİ** renkli ve üzerinde **AMBALAJ ATIĞI** ibaresi bulunan poşet içerisinde toplanır ve biriktirilir. Kontamine olmamış; kâğıt, karton, mukavva, plastik, cam, metal, vb. cam muhteviyatlı atıkların Ambalaj Atık noktalarında toplanmasına ve biriktirilmesine dikkat edilir.

Ambalaj Atık poşetleri $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra ağzı sıkıca kapatılır, atık kovaasına yeni poşet konmadan atık kovaası temizlenir, gerekiyorsa dezenfekte edilir ve daha sonra yeni poşet konur. Evsel atıkların kaynağında ayrı toplanmasından ve biriktirilmesinden; öncelikle evsel atık noktasının bulunduğu birimin birim sorumlusu ve birimde görevli diğer çalışanlar bu işlemi yapmak/yaptırmak ile görevlidir. Eğer ambalaj atık noktası genel kullanımın olduğu bir yerde ise atıkların kaynağında ayrı toplanmasından ve biriktirmesinden öncelikle sorumlu personel ve ilgili temizlik personeli bu işlemi yapmak ile görevlidir.

5.2. Tıbbi Atıklar

- Enfeksiyöz Atıklar
- Kesici ve Delici Atıklar

5.2.1.a. Tıbbi ve Enfeksiyöz Atıklar: Kan, ağız sıvısı ve bunlarla kontamine olmuş; tükürük emiciler, eldivenler, pamuk rulolar, hasta önlükleri, maskeler, tabla örtüleri, gazlı bezler ve enjektör gövdeleri gibi nesnelerdir. Bunların yanı sıra her türlü ağız sıvıları, diğer ağız içi patolojik materyal ve bu tür materyal ile bulaşmış plaster, tampon ve benzeri, laboratuvarlara gelen her türlü tek kullanımlık ağız içi ölçüleri, ağız içi organ parçaları, kanı ve bunlarla temas eden tüm nesnelerdir.

5.2.1.b. Kesici ve Delici Atıklar: Enfekte olsun veya olmasın her türlü kesici/delici malzeme, hangi amaçla kullanıldığına bakılmaksızın yüksek derecede tehlikeli tıbbi atık olarak değerlendirilir.

5.2.1. Tıbbi Atıkların Oluşumunun ve Miktarının Azaltılması

Tıbbi atıklar, Uygulama Merkezinde oluşan atıklar ile kullanılmış ilaç, tıbbi malzeme, ameliyat ve tedavi gibi sağlıkla ilgili işlemler sırasında oluşan atıklardır. Riskli olan ve tehlike arz eden bu atıklar insan ve çevre sağlığını tehdit eder. Uygulama Merkezinin prestijinin artırılması, hijyen düzeyinin iyileştirilmesi ve çevre güvenliğinin sağlanması amacıyla tıbbi ve tehlikeli atıkların yönetilmesi gereklidir.

- Daha az tehlikeli atık oluşumuna neden olan ürünlerin tercih edilmesi,
- Çevre Yönetim Birimi Personeli, Birim Atık Sorumluları, Atık Taşıma Personelleri ve tüm çalışanlara; üzerlerine düşen görevlerin neler olduğu, konunun hassasiyetine yönelik eğitim ve öğretim çalışmalarının yapılması, yöntemleri ile tıbbi atık miktarı önlenabilir veya azaltılabilir.

5.2.3. Tıbbi Atıkların Kaynağında Toplanması

Tıbbi atıkların kaynağında ayrı olarak toplanması ve biriktirilmesi amacıyla, tıbbi atıkların olduğu yere en yakın yerde yeterli büyüklükte ve hacimde tıbbi atık kovaası konulur. Tıbbi atıklar ambalaj atıkları ve evsel atıklardan ayrı olarak toplanır ve biriktirilir. Belirlenen bu noktalara mümkün olduğunda **KIRMIZI** renkli ve üzerinde **“DİKKAT TIBBİ ATIK”** yazan

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ATIK YÖNETİMİ VE KONTROLÜ PROSEDÜRÜ				
DOKÜMAN NO: AY.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 02	REVİZYON TARİHİ: 19.02.2024	SAYFA NO: 4/8	

kovalar konulur. Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; su geçirmez ve sızdırmaz, orijinal orta yoğunluklu polietilen ham maddeden çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, her iki yüzeyinde “**ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE**” amblemi ile “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” ibaresi taşıyan **KIRMIZI** renkli plastik torbalar kullanılmaktadır. Torbalar en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulup, ağzı sıkıca kapatılmalıdır. İçerisindeki sıvı tıbbi atıklardan dolayı sızdırma riski olan torbalar ikinci bir torbaya konularak tam sızdırmazlık sağlanmalı, tıbbi atıkların sıkıştırılmamasına ve başka poşetlere aktarılmamasına dikkat edilmelidir. Sıvı tıbbi atıklar da uygun emici maddeler (talaş vb.) ile yoğunlaştırılarak tıbbi atık poşetine konur.

Kesici ve delici özelliği olan atıklar (bisturi vb. kesici aletler, enjektör uçları iğne kapakları kapatılmadan, cerrahi sütür iğneleri kullanıldıktan sonra doğrudan kova içerisine atılır) diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “**ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE**” amblemi ile “**DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK**” ibaresi taşıyan **SARI** renkli plastik kova içinde toplanmaktadır. Hasta başında çalışma esnasında masaüstü tipte atık kutuları kullanılmakta olup, kutuların üzerine kullanıma başladığı tarih ve değişim tarihi yazılır. Biriktirme kapları, en fazla $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra, ağzıları bir daha açılmayacak kapatılıp ve **KIRMIZI** renkli plastik torbalara konulmalı, kesici-delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmamasına, açılmamasına, boşaltılmamasına ve geri kazanılmamasına ve tekrar kullanılmamasına dikkat edilmelidir.

Tıbbi atık torbaları ve kesici-delici atık kapları $\frac{3}{4}$ oranında dolduklarında derhal yenileri ile değiştirilmelidirler. Bu atıkları toplayan personel işlem sırasında gerekli teçhizat ve donanımda olmalıdır. Taşıma aracı olarak **TURUNCU** renkli üzerinde “**ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE**” amblemi ve “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” ibaresi olan plastikten yapılmış poşetlerin delinmesine yırtılmasına sebep verecek keskin köşeleri olmayan kovalarda ve tekerlekli özel taşıma araçları kullanılmalıdır.

Tıbbi atıklar hiçbir suretle evsel atıklar, ambalaj atıkları ve tehlikeli atıklar ile karıştırılmaz. Birimlerdeki tüm personelin bu kuralı bilmesi ve uygulaması sağlanır.

5.3. Tehlikeli Atıklar: İnsan, hayvan veya çevreye zararlı olabilecek kimyasal, farmasötik, genotoksik, ağır metal içeren atıklar ve bunları ihtiva eden kaplar (amalgam atıkları, piller, kurşun önlük vb.) ile basınçlı kaplar, **Tehlikeli Atıkların Yönetmeliğinin** belirlediği usul ve esaslara göre ayrı olarak toplanır ve bertarafı sağlanır.

Bu özelliklerin dışında olan sıvı atıklar ise kanalizasyon sistemi ile uzaklaştırılır. ÇOMÜ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezinde bu kapsamda kullanılan gluteraldehit, kanalizasyon sistemi ile uzaklaştırılır. Tehlikeli atıklar, her alt sınıfı için **TAY** izlenerek ve kesinlikle diğer atıklardan ayrı toplanır.

5.4. Atıkların Taşınması, Taşımada Kullanılacak Ekipmanlar

Evsel nitelikli atıklar ile tıbbi atıklar aynı araca yüklenerek taşınmamalıdır. Tıbbi ve diğer atıkların geçici atık deposuna taşınması esnasında, atık torbaları kesinlikle elde taşınmamalıdır. Torbalar yerde sürüklenmemeli ve sıkıştırılmamalıdır. Evsel atıklar ve tıbbi atıklar toplama depolama sırasında birbiri ile karıştırılmamalıdır.

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ATIK YÖNETİMİ VE KONTROLÜ PROSEDÜRÜ				
DOKÜMAN NO: AY.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 02	REVİZYON TARİHİ: 19.02.2024	SAYFA NO: 5/8	

Birimlerden toplanan atıklar yine atık toplama personeli tarafından, atık tipine uygun renklerde olan tekerlekli ve kapaklı atık toplama arabalarında her gün düzenli olarak hastaların olmadığı saatlerde toplanır.

Bölmelerde biriken tıbbi atıklar, kurum içi olarak toplanır ve geçici tıbbi atık konteynırına konur. Konteynırların kapıları kullanım dışında daima kapalı ve kilitli tutulur. Yetkisi olmayan kişiler tarafından açılmaz.

5.4.1. Evsel Atıkların Taşınması

Siyah renkli Evsel Atık poşetleri ağız sıkıca bağlandıktan sonra her birimin kendi temizlik görevlileri tarafından toplanmaktadır. Toplanan evsel atıklar her gün, sabah 07:30 ile akşam 16:30 saatlerinde her ünitenin kendi görevlileri ve/veya atık toplama personeli tarafından alınarak, taşınmaktadır.

5.4.2. Ambalaj Atıklarının Taşınması

Mavi renkli Ambalaj atık poşetleri kurum içerisinde belirlenmiş alandaki atık deposunda toplanmaktadır. Ambalaj Atıkları her gün sabah 7:30 ile akşam 16:30 saatlerinde her ünitenin kendi görevlileri tarafından taşınmaları sağlanmaktadır. Ambalaj Atık poşetleri, tıbbi ve tehlikeli atıklardan ayrı olarak evsel atık poşetleri ile birlikte toplanarak taşınmaktadır.

5.4.3. Tıbbi Atıkların Taşınması

Tıbbi atık torbaları ağız kapaklı plastik kovalarla ünite içinde bu iş için eğitilmiş personel tarafından, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay, paslanmaz ve sadece bu iş için ayrılmış araçlar ile toplanır ve taşınırlar. Tıbbi atıkların ünite içinde taşınmasında kullanılan araçlar **TURUNCU** renkli olacak, üzerlerinde “ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE” amblemi ile “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi bulunacaktır. Tıbbi atık torbaları ağızları sıkıca bağlanmış olarak ve sıkıştırılmadan ağız kapaklı tıbbi atık kovaları ile atık taşıma araçlarına yüklenir, toplama ve taşıma işlemi sırasında el veya vücut ile temastan kaçınılır. Atık torbaları asla elde taşınmazlar. Tıbbi atıklar ile evsel nitelikli atıklar aynı araca yüklenmez ve taşınmazlar.

Toplanan tıbbi atıkların taşınması her gün, akşam: 16:30 saatlerinde tıbbi atık görevlileri tarafından atık taşıma için ayrılmış asansör kullanılarak geçici tıbbi atık deposuna taşınması sağlanmaktadır

Atık taşıma araçları her gün düzenli olarak temizlenir ve dezenfekte edilirler. Araçların içinde herhangi bir torbanın patlaması veya dökülmesi durumunda atıklar güvenli olarak boşaltılır ve taşıma aracı ivedilikle dezenfekte edilir. Tıbbi atıkları taşımakla görevlendirilen temizlik personeli çalışma sırasında eldiven, koruyucu gözlük, maske kullanır; çizme ve turuncu renkli özel koruyucu elbise giyer. Taşıma işleminde kullanılan özel giysi ve ekipmanlar ayrı bir yerde muhafaza edilir ve günlük temizlenerek dezenfekte edilir.

5.4.4. Tehlikeli Atıkların Taşınması

Tehlikeli kimyasal atıklar, kimyasal atık türü, cinsi ve miktarına göre uygun kaplarda biriktirilerek toplandıktan sonra tıbbi atık taşıma personeli tarafından tehlikeli atık taşıma aracı ile geçici tehlikeli atık deposuna taşınır. Tehlikeli atıkları taşımakla görevlendirilen tıbbi atık taşıma personeli çalışma sırasında eldiven, koruyucu gözlük, maske kullanır; çizme ve turuncu renkli özel koruyucu kıyafet giyer.

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ATIK YÖNETİMİ VE KONTROLÜ PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN NO: AY.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 02	REVİZYON TARİHİ: 19.02.2024	SAYFA NO: 6/8

Bölümlerde biriktirilen tehlikeli atıklar atık kaplarının $\frac{3}{4}$ 'ü dolduğunda tıbbi atık görevlisine haber verilerek taşınması sağlanır. Katlardan toplanan tehlikeli atıklar özel tıbbi atık görevlileri tarafından atık taşıma için ayrılmış asansör kullanılarak geçici atık deposuna taşınması sağlanmaktadır. Atık ampul ve floresanlar ilgili elektrik görevlisi tarafından, kırılmış olsa dahi kırık parçalar uygun bir materyalde toplanarak kesinlikle evsel, ambalaj ve tıbbi atıkların içerisine atılmaz ve ampul, floresan atıklar için belirlenmiş geçici depolama yerlerine taşınır. Pil atıklarının ayrı toplanması için Merkezimizin tespit edilen yerlerine atık pil toplama kutuları konulmuştur. Pil atık noktaları düzenli olarak Çevre Yönetim Birimi tarafından kontrol edilir ve dolduğunda KEPEZ Belediye Başkanlığı'nın ilgili birimi ile temasa geçilerek atık pillerin güvenli ve kontrollü bir şekilde alınması sağlanır.

TIBBİ ATIK TOPLAMA KURALLARI

	Tıbbi atıklar üzerinde "Dikkat Tıbbi Atık" ve "Uluslararası Biyotehlike" amblemi bulunan kırmızı renkli tıbbi atık poşetlerinde toplanıp, "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği"ne uygun şekilde taşınmalıdır.
	Atık torbası 3/4 oranında dolmuş ise hemen yenisi ile değiştirilmeli, torbadan torbaya boşaltılmamalıdır.
	Kesici/delici atıklar, Uluslararası Biyotehlike ve Dikkat Kesici ve Delici Tıbbi Atık ibaresi bulunan sarı renkli, özel atık kutu veya toplayıcılarında toplanmalıdır.
	Kaynağından itibaren; maske, eldiven, gözlük takmış, turuncu renkli özel giysili eğitimli personel tarafından toplanıp, taşınmalıdır. Toplama sırasında taşıma arabası ve çöp poşetleri dışında hiçbir yüzeye toplama eldiveni ile temas edilmemelidir.
	Tıbbi atıklar turuncu renkli, üzerinde "DİKKAT TIBBİ ATIK" ve "ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE" amblemi bulunan, tekerlekli, kapaklı, paslanmaz metal veya plastikten yapılmış taşıma araçlarına yüklenmelidir.
	Tıbbi atık taşımak için bir asansör ayrılmalı, bu yapılamıyor ise toplama saatlerinde sadece bu işe tahsis edilmeli, işlem bitince dezenfekte edilerek kullanıma açılmalıdır.
	Taşıma araçları günde en az bir kere %10 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmelidir. Depolar günde bir kez ve gerektiğinde dezenfekte edilmelidir. Poşetlerde delinme, yırtılma durumunda; derhal güvenli bir şekilde toplanıp, yer ve araç %10 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmelidir.

Resim 2. Tıbbi atık toplama kuralları.

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ATIK YÖNETİMİ VE KONTROLÜ PROSEDÜRÜ				
DOKÜMAN NO: AY.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 02	REVİZYON TARİHİ: 19.02.2024	SAYFA NO: 7/8	

5.5.3. Geçici Tıbbi Atık Depolama Alan Özellikleri ve Temizlenmesi

Tıbbi atıklar için merkezimiz ana hizmet binası, geçici tıbbi atık deposu, tıbbi atık konteynırları bulunmaktadır. Tıbbi atık depolarımızın özellikleri;

- Hacmi en az bir aylık atığı alabilecek boyutlardadır.
- Deponun tabanı ve duvarları sağlam, geçirimsiz, mikroorganizma ve kir tutmayan, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay bir malzeme ile kaplıdır.
- Depolarda yeterli bir aydınlatma ve pasif havalandırma sistemli ve sıcak bölgelerde depo özel olarak soğutma sağlanır
- Depo kapıları dışarıya doğru açılır, daima temiz ve boyanmış durumda, Tıbbi Atıkların konulduğu bölmenin kapısı turuncu renge boyalı, üzerinde görülebilecek şekilde ve siyah renkli “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile siyah harfler ile yazılmış “Dikkat! Tıbbi Atık” ibaresi bulunmaktadır.
- Depo kapıları kullanımları dışında daima kapalı ve kilitli, içeriye yetkili olmayan ve herhangi bir hayvan girmeyecek şekildedir.
- Deponun içi ve kapıları görevli personelin rahatlıkla çalışabileceği, atıkların kolaylıkla boşaltılabileceği, depolanabileceği ve yüklenebileceği boyutlardadır.
- Atık taşıma araçlarının kolaylıkla ulaşabileceği ve yanaşabileceği yerlerde ve şekildedir.
- Depo giriş/çıkışı otopark gibi yoğun insan ve hasta trafiğinin olduğu yerler ile gıda depolama, hazırlama ve satış yerlerinin yakınlıkta inşa edilmemiştir.
- Tıbbi atıkların konulduğu bölmenin temizliği ve dezenfeksiyonu kuru olarak yapılmalıdır. Bölme atıkların boşaltılmasını müteakiben temizlenmeli, dezenfekte edilmeli ve gerekirse ilaçlanmalıdır.
- Tıbbi atık toplama ekipmanları gün sonunda ve atık toplama işlemi bittiğinde veya olası bir tıbbi atık taşıma kazası sonrasında hemen, günlük temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. .
- Temizlik sonucu kullanılan bez vb. ürünler tıbbi atık kabul edilir ve tıbbi atık poşetlerine konularak ağzı sıkıca bağlanmalıdır.
- Tıbbi atık depoları, konteynırları ve taşıma ekipmanlarının temizliği ve depo sıcaklıkları günlük takip edilmeli, yapılan işlemlerin uygunluğu Çevre Yönetim Birimi tarafından denetlenmektedir.

5.6. Atık Taşıma Araçlarının Temizliği-Dezenfeksiyonu

Gerek tıbbi atık ve gerekse evsel atık taşıma arabaları, her günün sonunda ve gün içerisinde veya herhangi bir kirlenme sonrası hemen “**Dezenfeksiyon Talimatları**” uygulanır.

Atık asansörleri her günün sonunda ve atık ile kirlendiğinde temizlenip, dezenfekte edilmelidir. Sızıntı sularının asansör zeminine dökülmesi durumunda talaş veya tek kullanımlık havlu serilerek sıvı emdirilir. Uygun donanım ile toplandıktan sonra kırmızı renkli torbaya konur. Daha sonra zemin “**Dezenfeksiyon Talimatlarına**” uygun silinir.

İşlemlerden sonra “**Atık Arabalarının, Geçici Atık Depolarının ve Atık Asansörlerinin Temizlik**” Formu doldurulur, ilgili birim **Atık Sorumlusu** tarafından onaylanır ve imzalanır.

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ATIK YÖNETİMİ VE KONTROLÜ PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN NO: AY.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 02	REVİZYON TARİHİ: 19.02.2024	SAYFA NO: 8/8

5.7. Atıkların Bertaraf Edilmesi

Toplanan evsel nitelikli atıkların, Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda taşınmaları ve bertaraf edilmeleri sağlanır. Bu amaçla bina dışında bulunan belediyenin çöp toplama yerine düzenli aralıklarla atılmasını sağlamaktayız.

Ambalaj atıklar için belediyenin geri dönüşüm birimi belirli aralıklarla alınmasını sağlamaktadır.

Tıbbi ve Tehlikeli atıklar sözleşme yapılan kurum görevlileri tarafından geçici tıbbi atık deposundan, bilgilendirme yapılarak (makbuz karşılığı) teslim alınır. Tıbbi atıklar nihai bertarafında, anlaşmalı firmaların bu iş için tahsis edilmiş lisanslı aracına hafta da bir gün öngörülen saatlerde teslim edilir.

5.8. Sorumlu Atık Personeli

Ç.O.M.Ü. Uygulama Merkezindeki birimlerinden toplanan tıbbi ve evsel/geri kazanabilir atıkları özel atık arabasında toplayan ve geçici depolara güvenli bir şekilde taşınması sağlayan personel “**Atık Personeli**” tanımlanır. Personelin yılda en az iki kez EKK ve Atık Komitesi tarafından hazırlanmış bir program ve çerçevesinde eğitim almaları sağlanmaktadır.

5.9. Atıkların Taşınması Sırasında Meydana Gelebilecek Kazalarda Alınacak Önlemler

Tıbbi atıkların taşınması için görevlendirilen personellere Tıbbi Atık Yönetmeliğine uygun eldiven, çizme, gözlük ve kıyafetler vb. teçhizatlar temin edilmiş olup, herhangi bir yaralanmaya karşı önlemler alınmış, bu konu ile ilgili de görevli personellere belirli periyotlarla eğitimler verilmiş ve gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.

Taşınma esnasında tıbbi atık içeren atık poşetlerinden birisinin patlaması, dökülmesi halinde, uygun ekipman ile eldiven giyilerek öncelikle sıvı atıklar pamuk veya peçete ile temizlenir ve kırmızı atık torbasına gerekirse iç içe iki ayrı grup poşete konulur.

Patlama/dökülme sonucu oluşan sızıntı sularının temizliği ve dezenfeksiyonu **EKK** tarafından belirtilen usul ve esaslara göre uygun olarak yapılır. Zemin 10 000ppm klorlu su (1 litre suya 200 cc çamaşır suyu ya da etkin yer dezenfektan preparatları hazırlanır) ile silinir. Bu işlemler sırasında hasta/hasta yakınları ve personelin ilgili alana girişinin engellenmesi sağlanacak, kaza yerinde dezenfeksiyon işlemi uygulanıp acilen kazadan Çevre Yönetim Birimi ve Enfeksiyon Kontrol Komisyonu bilgilendirilip gerekli kontrol ve tedbirler alınacaktır.

5.10. Atıkların Taşınması Sırasında Personel Yaralanmalarında Alınacak Önlemler

Yaralanmanın geliştiği yerde **İlk Müdahale** yapılır. Kesici-delici alet yaralanmalarında yara serbest kanamaya bırakılır. Açık yara veya kesi, vücut sıvılarının teması durumunda su ve sabun ile yıkanır, sabun bol su altında arıtıldıktan sonra antiseptikler ile temizlenir. Yara sıkılmaz, emilmez, kanatılmaz. İlk müdahale yapıldıktan sonra personel Ç.O.M.Ü. Hastanesi Acil polikliniğine yönlendirilir. Yapılan bu işlemler sırasında Kesici/Delici Alet Yaralanmaları Bildirim Formu, doldurulur

6. İLGİLİ DOKÜMANLAR

Kesici/Delici Alet Yaralanmaları Bildirim Formu